

**Wyrok Sądu Najwyższego z dnia z 5 czerwca 1934 r.
Izba II karna
sygn. 2 K. 600/34**

Teza

Przewidziany w art. 36 k.k. zbieg ustaw karnych zachodzi wówczas, jeśli sprawca jednym działaniem, czy też zaniechaniem narusza kilka przepisów karnych, jednakże pod warunkiem, iżby żaden z obrażonych przepisów nie wyczerpywał całego stanu faktycznego.

Z uzasadnienia

Kasacja zarzuca wyrokowi obrazę: (...) b) lit a) art. 500 k.p.k. w związku z lit. „a” art. 514 k.p.k., albowiem sąd I–ej instancji ukarał oskarżonego S. więzieniem za występki z art. 240 k.k. przez 3 lata, za występki z art. 241 k.k. przez 1 rok, łącznie w myśl art. 31 k.k. więzieniem przez 3 lata. Oskarżony, skazany wyrokiem sądu apelacyjnego za występki z art. 240 k.k. na trzy lata więzienia, otrzymał karę większą, gdyż za jeden występki ten sam wymiar jaki za dwa występkę w sądzie I–ej instancji;

Za branie udziału w bójce lub pobiciu grozi odpowiedzialność wedle art. 240 lub 241 k.k. zależnie od wyników. Jeśli w następstwie wynikło uszkodzenie ciała w lżejszym stopniu (art. 237 k.k.), naruszenie nietykalności cielesnej (art. 239 k.k.), albo powstało choćby samo tylko niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, natenczas każdy uczestnik takiej bójki czy pobicia, ale ten tylko, który używa niebezpiecznego narzędzia odpowiada wedle art. 241 k.k. W przypadku zaś śmiertelnego wyniku bójki czy pobicia albo uszkodzenia ciała ciężkiego w rozumieniu art. 235–236 k.k. jak w niniejszym przypadku, czeka każdego biorącego udział w pobiciu kara z surowszego przepisu art. 240 k.k.

Sądy merytoryczne rozbieżne zakwalifikowały czyn oskarżonego S., sąd I–ej instancji dopatrzył się dwóch czynów odrębnych i zbiegu realnego przepisów z art. 240 i 241 k.k., sąd apelacyjny zaś, przyjmując zbieg tylko przepisów ustawy z art. 36 k.k., poprawił kwalifikację za występki z art. 240 k.k. z motywu „albowiem występki z art. 241 k.k. w niniejszej sprawie ze względu na zaistnienie występkę z art. 240 k.k. nie może mieć miejsca”. Z powołania się na art. 36 k.k. wysnuć można wniosek, że sąd apelacyjny odmiennie aniżeli sąd okręgowy dopatrzył się w działaniu oskarżonego S. tylko jednego czynu i że przyjął zbieg ustaw karnych z art. 36 k.k., tak zwany zbieg wyższego rzędu, który zachodzi wówczas, jeśli sprawca jednym działaniem, czy opuszczeniem, narusza kilka przepisów karnych, jednakowoż pod tym warunkiem, żeby żaden z obrażonych przepisów nie wyczerpywał całego stanu faktycznego.

Występek z art. 241 k.k. nie obejmuje ciężkiego uszkodzenia na ciele, występek z art. 240 k.k. nie uwzględnia znowu użycia w bójce niebezpiecznego narzędzia, i może być w zasadzie popełniony bez użycia takiego narzędzia, obydwa przepisy razem wzięte ogarniają dopiero całość stanu faktycznego.

Jakkolwiek więc nie przyjęto w danym wypadku zbiegu przestępstw, bo czyn był tylko jeden, to jednak zaszedł wypadek zbiegu ustaw z art. 36 k.k. z powodu wyżej wyłuszczonego.

Poprawienie kwalifikacji prawnej czynu nie pociągnęło jednak dla oskarżonego S. nieprawidłowości wymierzenia mu kary. Sąd apelacyjny wymierzył bowiem karę, jak należało, z właściwego przepisu art. 240 k.k., nie przekraczając przytem zakazu z lit. „a” art. 500 k.p.k. zwiększenia oskarżonemu kary, wymierzonej przez sąd pierwszej instancji. Sądy merytoryczne nie zgadzały się ze sobą tylko w poglądzie na kwalifikację prawną czynu, przyjmując istnienie stanu faktycznego występków z art. 240, 241 k.k., pierwszy sąd w zbiegu realnym, drugi w zbiegu ustaw, natomiast zgodne były w ocenie najistotniejszych dla wymiaru kary okoliczności, dotyczących właściwości charakteru sprawcy i jego postępków (art. 54 k.k.). Ukaranie więc oskarżonego S. w obydwóch instancjach nastąpiło w samej rzeczy za jeden i ten sam kompleks faktów, na zasadzie właściwie w sentencji wyroku apelacyjnego wskazanego przepisu ustawy karnej, taką samą pod względem rodzaju i czasu trwania karą, zatem zarzut kasacji pod „b” jakoby sąd odwoławczy, wbrew przepisowi lit. „a” art. 500 k.p.k., karę oskarżonemu zwiększył, jest bezpodstawny.

[Cytowane artykuły: 31 k.k., 36 k.k., 54 k.k., 235 k.k., 236 k.k., 237 k.k., 239 k.k., 240 k.k., 241 k.k., 500 lit. a k.p.k., 514 lit. a k.p.k.]